

Κεφαλλ. Ἀβγωσαν τὰ ψόδια Ζάκ. Εἴν' ἀβγωμένη ἡ ποντιακίδα Κεφαλλ. || Φρ. Νά' μηρ ὁ διδόλος μέσα σου καὶ νά' ναι καὶ ἀβγωμένος! (δηλ. μὲν ὅλα τὰ μέλλοντα νὰ γεννηθοῦν διαβολόπουλα, μὲν ὅλα τὰ παιδιά του. Ἄρα) Λευκ. 3) Μεταφ. καθίσταμαι εὐτραφής, παχύνομαι Σύμ. 4) Ἀποκτῶ χρήματα, γίνομαι πλούσιος Σύμ.: Αὐτὸς ἐβγωσεν περό.

ἀβγωτός ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀβγούτος Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Θηλ. ἀβγωτή Κύπρ. ἀφκωτή Κύπρ. ἀβγούτα Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀγβούτα Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀγούτα Καλαβρ. (Μπόβ.) ργούτα Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐξ τοῦ οὐσ. ἀβγὸν καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.. -ωτός.

1) Ὁ ἔχων σχῆμα φοῦ, φοειδής Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Συνών. ἀβγον λιάτος 1, ἀβγον λιάτωτος 1. 2) Τὸ θηλ. οὐσιαστικῶς δηλοῖ ίδιαίτερον εἶδος κουλούρας παρασκευαζομένης κατὰ τὴν ἔορτήν τοῦ Πάσχα καὶ φερούσης κατὰ τὸ κέντρον ἐμπεπηγμένον φόν Καλαβρ. (Μπόβ.) Κύπρ. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀβγονούλ-λα.

ἀβδέλλα ἡ, βδέλλα Ἀθην. Ἡπ. Πελοπν. (Λρκαδ. Δημητσάν. Μεσσ. κ.ἄ.) Πόντ. (Οιν.) Σέριφ. Σύμ. Χίος (Μεστ.) κ.ἄ. βδέλ-λα Κάλυμν. Κῶς Λέρ. κ.ἄ. βτέλ-λα Κύπρ. βδέλλα Ζάκ. Κέρκ. Παξ. Σύρ. ἀβδέλλα κοιν. καὶ Πόντ. (Οιν.) ἀβδέλλα Καππ. ἀβδέλ-λα Κύπρ. ἀβτέλ-λα Κύπρ. ἀβδέλλα Αστυπ. ἀβιδέλλα Νάξ. ἀδέλλα Χίος (Νένητ.) ἀβδέδη Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀφδέδη Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀφδέδη Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀδέδη Καλαβρ. ἀβδέν Τσακων. ἐβδέλλα Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) ιβδέλλα Μακεδ. (Μελέν.) ὀβδέλλα Καππ. (Σινασσ.)

Τὸ ἀρχ. οὖσ. βδέλλα. Τὸ ἀρκτικὸν α προσετέθη ἐν συνεκφ. νομισθέντος τοῦ τελικοῦ α τῆς προηγουμένης λέξεως ως ἀρκτικοῦ τῆς ἐπομένης. ως μὲν βδέλλα -μι εἰς ἀβδέλλα. Εἰς τὸ βιδέλλα ἔγινεν ἀνάπτ. μεταξὺ συμφ.

1) Ἡ βδέλλα τῆς τάξεως τῶν σκωλήκων, τῆς ὥποιας δύο κυρίως εἶδη είναι γνωστά. (α) Βδέλλα ἡ φαρμακευτική (hirundo officinalis) καὶ μᾶλιστα ἡ ποικιλία βδέλλα ἡ ιατρική (hirundo medicinalis), ἀμφότεραι βδέλλαι τῶν μεγάλων λιμνῶν, ἡ «λιμνάτις βδέλλα» τοῦ Θεοκρίτου (Εἰδύλλ. 2,56). χρησιμοποιουμένη εἰς ἀφαιμάξεις θεραπευτικάς ἢδη ἀπὸ τῶν Ρωμαϊκῶν χρόνων (Πλίν. N. H. 32,42) κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.): Ὁ γιατρὸς τοῦ διώρυσε ἀβδέλλες. Τοῦ βαλαν ἀβδέλλες κοιν. Ἐθέκα ἐβδέλλας 's οὐ ποδάρι μ' νὰ λιαροῦται (ἔθεσα βδέλλας εἰς τὸ ποδάρι μου διὰ νὰ λιαροῦται=διὰ νὰ γίνῃ καλά) Τραπ. (β) Μικρὸς σκώληκς πλατύς, αἱμῶπις ὁ βόραξ (haemoporis vorax), ἡ βδέλλα τῶν πηγῶν, ἡ ὥποια φοφούμενη μετὰ τοῦ ποσίμου ὕδατος καὶ προσκολλωμένη καὶ παρασιτοῦσα ἐπὶ τοῦ φάρνηγγος παράγει τὴν διώνυμον νόσον βδέλλα κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ. κ.ἄ.) Καππ. (Σινασσ. κ.ἄ.) Πόντ. (Κερασ. Οιν. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: Ἡ ἀβδέλλα βυζαίνει - πίνει - ρουφᾶ - σύρει - τρανῆ τὸ αἷμα. Τὸ ζῷο κατάπιε ἀβδέλλα. Φτίνει αἷμα, γιατὶ κατάπιε ἀβδέλλα. Τὸ παιδί - τὸ πρόβατο ἔχει - ἥπιε - πῆρε ἀβδέλλα (ἐπὶ τοῦ καταπίνοντος βδέλλαν) κοιν. Τὸ τερόν ἐν' γεμάτορ ἀβδέλ-λας Κύπρ. || Φρ. Κολλάει σὰν τὴν ἀβδέλλα! Σοῦ είναι μὲν ἀβδέλλα! (ἐπὶ ἀνθρώπου δυσαπαλλάκτου καὶ φορτικοῦ) σύνηθ. Μοῦ γουφᾶ τὸ αἷμα σὰν τὴν ἀβδέλλα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Σύρ. (Ἐρμούπ.) Μοῦ ἥπιε τὸ αἷμα σὰν βδέλλα (ἐπὶ χρηματικῆς ἐκμεταλλεύσεως) Πελοπν. (Μεσσ.) Τὸν τρανῆ σὰν βδέλλα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Πελοπν. (Δημητσάν.) Διὰ τὰς ἀνωτέρω φρ. π.θ. Θεοκρ. Εἰδύλλ. 2,55 «αἰαῖ Ἐρως ἀνιηρέ. τί μεν μέλαν

ἐκ χροὸς αἷμα | ἐμφὺς ως λιμνάτις ἀπαν ἐκ βδέλλα πέπωκας». Ὁ ἔφωτας ἀβδέλλα τοῦ κολλάει (ῆτοι ωσάν βδέλλα. Ἐπὶ τοῦ κυριευομένου ὑπὸ τοῦ ἔφωτος) Κεφαλλ. Νὰ σοῦ σίων τὸ αἷμα σὰ μᾶ ἀβδέδη! (νὰ σοῦ ἀπορροφήσω τὸ αἷμα σὰν μία βδέλλα! Ἀπειλή) Μπόβ. || Παροιμ. φρ. Τοὺς ἐχ' πιασμένοις ἀβδέλλα (κατέχεται ὑπὸ ἐμμόνου δργῆς) Στερελλ. (Αἰτωλ.) || Ἀσμ.

Ἐσύ 'σουρι ὁ σεβδαλῆς ἐπάρω ' τοὶς κωπέλλες, ἔχεις τὰ μάτια ὄλόμανδα, τὰ φρίδια σὰν ἀβδέλλες (φρόδια κανονικῶς λεπτυνόμενα πρὸς τὰ ἄκρα ως τὸ σῶμα τῆς βδέλλας) Ἡπ. 3) Μικρὸν τεμάχιον ἐλάσματος ἡ σύρματος κεκαμμένον εἰς τὰ δύο ἄκρα, διὰ τοῦ ὅποιου συναρμόζουν τεμάχια σανίδων ἡ θραυσθέντων ξυλίνων πραγμάτων, ἀγγείων, ἐργαλείων κττ. Ἡπ. Θράκ. (Αἰν. κ.ἄ.) Μακεδ. (Καστορ. κ.ἄ.) Συνών. ἀβδέλ-λα 3.

γ) Ἐνότιον ἔχον σχῆμα βδέλλας Σύμ. 5) Μικρὸν βδέλλοειδὲς ποίκιλμα τῶν λαϊκῶν χειροτεχνημάτων Σκύρ. 2) Σκώληξ τοῦ γένους τῶν τρηματωδῶν τῆς οἰκογενείας τῶν πλατυελμίνθων καὶ ἰδίως δίστομον τὸ ἡπατικὸν (distomum hepaticum) διαιτώμενον συνήθως ἐπὶ τῶν βατράχων φυτῶν (ἰδ. ἀβδέλ-λόχοος το) πολλαγ. 6) Η θανατηφόρος νόσος διστομῆτος γεννούμενη εἰς τὸ ηπαφ τῶν χορτοφάγων ζῴων, βοον, προβάτων, αἰγῶν, χοίρων, ὅταν ταῦτα τρώγουν βατράχια φυτά πολλαγ.: Ἐπιοι 'ς τὰ πρόφατα ἀβδέλλα Ἡπ. || Ἀσμ.

Τῆς Μπογδανῆς τὰ πρόφατα ἀβδέλλα τὰ τὰ πιάση καὶ τῆς Βλαζῆς τές ἔμοφρες πανούκλα τὰ τές μάση

Ἡπ. Συνών. ἀβδέλ-λιασμα 2, βούριο λιασμα, κλαπάτσα, μονσκούριασμα, στρέγκλα. γ) Τὸ φυτὸν βατράχιον, ἐπὶ τοῦ ὅποιου διαιτᾶται ὁ τρηματώδης σκώληξ, δίστομον τὸ ἡπατικὸν Σέριφ. κ.ἄ. 3) Ο παράσιτος τῶν φασηόλων βδέλλοειδῆς σκώληξ τοῦ ἐντόμου μαρουδιά (epilachna chrysomelina) Κύπρ. 4)

Ἀβδέλλα τοῦ γιαλοῦ, τὸ βδέλλοειδὲς ἐχινόδερμον τοῦ γένους τῶν ὄλοθουριδῶν (holothuria), σύνηθες εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ἀκτάς, καὶ οἱ βδέλλομορφοι βραχίονες τοῦ ἐχινοδέρμου τούτου ἐκβραζόμενοι ὑπὸ τῶν κυμάτων εἰς τὰς παραλίας Ιων. (Κρήν.)

Ἡ λ. καὶ ως τοπων. Ἡπ. Μακεδ. [**]

ἀβδελλάδικο τό, Σύρ.—Ιεξ. Ηερίδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβδέλλα. Ἡ λ. καὶ παρά Βάιγ.

Μέρος, ὅπου πωλοῦνται βδέλλαι, βδελλοπωλεῖον.

ἀβδελλᾶς ὁ, Σύρ.—Ιεξ. Ηερίδ. ἀβδελλᾶς Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβδέλλα. Ἡ λ. ως ἐπών. μεσν.

Ο πωλῶν βδέλλας, βδελλοπώλης. Ἡ λ. καὶ ως τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. τ' Ἀβδελλᾶ "Ανδρ. πληθ. Ἀβδελ-λᾶς (ἐκ τοῦ Ἀβδελλᾶδες) Κύπρ. Ως ἐπών. ὑπὸ τοὺς τύπ. Ἀβδελλᾶς καὶ Βδελλᾶς Μεγίστ.

ἀβδελλεδά ἡ, Χίος

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβδέλλα.

Εἶδος ἀχράδος (ἀγρίας ἀπιδέας). [**]

ἀβδελλερδ τό, ἀμάρτ. ἀβτελ-λερδόν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβδέλλα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.. -ερδός, δι' ἥν πβ. καὶ ἀγκαθερδός, δαφνερδός, λυγερδός. Ιδ. KAmantos Suffixe 41 κέξ. ΣΜενάρδ. ἐν Ἀθηνᾶ 18 (1906) 362, ΒΦάβη Γλωσσ. Ἐπισκ. 73,

